

Ebbe Gert Rasmussen: Pastor Lemvigs betænkning. Et bornholmsk landsforræderi i det 17. århundrede. (Rønne, 1968). 37 s.

Et hundemord i Bodilsker i 1670 blev årsag til, at sognepræsten Ole Svendsen Lemvig i Bodilsker det følgende år efter en højesteretsdom mistede kjole og krave. Han bosatte sig i Sverige, men havde ikke opgivet håbet om engang at vende tilbage. Han sendte til den svenske konge en skrivelse med nøje anvisninger på, hvordan Bornholm i en krigssituation kunne blive tilbageerobret af Sverige, der jo i året 1659 under Karl Gustavkrigene havde besiddet øen.

Det famøse dokument blev i 1964 fundet i Rigsarkivet i Stockholm af adjunkt, cand. mag. Ebbe Gert Rasmussen, der da indsamlede kildemateriale til en specialeopgave i historie. Han har nu udgivet det lille mærkelige skrift, med indledning, noter, faksimile-tryk, tekst og oversættelse. Det hidtil ukendte skrift giver et ejendommeligt billede af Bornholm og vidner om en trist skæbne: Bodilskerpræsten, der på grund af en farceagtig retssag måtte gå i landflygtighed og skulle komme til at optræde som landsforræder.

Ole Degn

Knud Erik Svendsen, Svend Aage Hansen, Erling Olsen, Erik Hoffmeyer og Kirsten Mordhorst: Dansk pengehistorie. 1-3. (Danmarks Nationalbank, 1968). 390, 356, 270 s.

I anledning af Nationalbankens 150 års jubilæum blev udgivet dette omfattende værk, der er meget indholds-

rigt og dækker langt flere sider af udviklingen, end man skulle vente. Rent bortset fra en forvirrende inkongruens mellem rygtitler, smudstitler og titelblade -- en sag som Nationalbanken må afvikle med bibliotekerne -- er det også lidt svært på forhånd at vide, hvad man kan finde i værket, idet der, og det gælder alle perioder, snart går meget langt ud i de almene økonomiske forhold, snart indsnævres meget stærkt. Det fulde udbytte af »Dansk pengehistorie« vil man først få, når man bliver fortrolig med, hvad den indeholder. Generelt kan det dog siges, at værket som helhed indeholder mere af debatten om Nationalbanken, end man skulle vente. Dette gælder navnlig fagøkonomernes debat, mens den politiske, og det man kalder vulgærøkonomiens debat, kun er meget lidt med -- vel også og navnlig for vort århundrede for lidt.

Forfatterne har delt stoffet mellem sig efter kronologiske linier. Først behandler Knud Erik Svendsen tiden 1700-1818 på 130 sider, hvorefter Svend Aage Hansen i de sidste 250 sider af 1. bind skildrer tiden 1818-1914. Erling Olsen og Erik Hoffmeyer står for 2. bind, hvor den første på 150 sider når frem til 1931, og den anden derefter resten af bogen tager sig af perioden frem til 1960 for at slutte med et par siders oversigt over den følgende tid. Undertitlen på 3. bind lyder »bilag«, og herunder samler Kirsten Mordhorst en række vidt forskellige tabeller m.m. Der er tabeller over bankens diskonto 1818-1967 og kontiene i bankens regnskaber 1900-1960; dernæst er der oversigter over bankrekonstruktioner og -sammenbrud 1920-30 samt en kronologisk oversigt over forordninger vedrørende pengepolitikken under enevælden.